

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΣΤΑ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:03-06-2005

ΤΑΞΗ :Α' Ενιαίου Λυκείου

ΧΡΟΝΟΣ :2.30 ώρες

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ :Μαρία Σταυρινού

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ.....Αρ.

ΤΜΗΜΑ

ΜΕΡΟΣ Α: Αδίδακτο κείμενο (Μον.12)

Γιατί μας μιλάει ακριβώς το ποδόσφαιρο; Όπως και τα υπόλοιπα αθλήματα, προβάλλει την ατομική, την επίδοση, τον ανταγωνισμό μεταξύ ίσων. Μας προσφέρει την ευκαιρία να παρατηρήσουμε και να συνειδητοποιήσουμε με τρόπο ωμό και ρεαλιστικό την αβεβαιότητα και την κινητικότητα της ατομικής και συλλογικής θέσης του καθενός στην κοινωνία. Οι συμβολικές φιγούρες των παικτών πάνω στον πάγκο περιμένοντας την αλλαγή, η άνοδος και η πτώση των βεντετών, η άνοδος ή η πτώση της ομάδας από κατηγορία σε κατηγορία, οι αυστηρές διαδικασίες κατάταξης, όλα αυτά απηχούν το χρυσό κανόνα των σύγχρονων κοινωνιών μας που βασίζονται στην αξιολόγηση των ικανοτήτων. Όπως έδειξε ο Αλαίν Ερενμπέργκ, η δημοτικότητα των αθλημάτων έγκειται στην ικανότητά τους να ενσαρκώνουν το ιδανικό των δημοκρατικών κοινωνιών, δείχνοντάς μας με το παράδειγμα των ηρώων τους πως «ο οποιοσδήποτε μπορεί να γίνει κάποιος», πως οι κοινωνικές θέσεις δεν αποκτώνται από τη γέννηση, καθενός, αλλά κατακτώνται στη διάρκεια της ύπαρξης.

Είναι άραγε σύμπτωση που οι αθλητικοί αγώνες ενσωματώθηκαν σε κοινωνίες με δημοκρατικά ιδανικά (Αρχαία Ελλάδα, Αγγλία του δέκατου ένατου αιώνα), εκεί ακριβώς όπου το ανθρώπινο πνεύμα μπορούσε να συλλάβει την έννοια του κοινωνικού ανταγωνισμού και της αμφισβήτησης των ιεραρχιών;

Από την άλλη αν το ποδόσφαιρο εκθειάζει την ατομική επίδοση, το ίδιο υψηλά αξιολογεί – χρειάζεται να το υπογραμμίσουμε ; - και τη δουλειά της ομάδας, την αλληλεγγύη, τη διανομή των καθηκόντων, το συλλογικό προγραμματισμό, όπως αρμόζει στην εικόνα του βιομηχανικού κόσμου του οποίου είναι ιστορικά το προϊόν. Τα συνθήματα πολλών αθλητικών συλλόγων (ένωση πολλών σε ένα), (ποτέ δε θα περπατήσεις μονάχος σου) των Μπενφίκα και Λίβερπουλ, υπογραμμίζουν αυτή τη συνοχή, απαραίτητη για να ανοίξει ο δρόμος της επιτυχίας. Στο γήπεδο κάθε θέση προϋποθέτει τα ειδικά χαρίσματα που καλείται να χρησιμοποιήσει ο κάθε παίκτης (ο λίμπερο έχει δύναμη «ξέρει να γίνεται σεβαστός», οι μέσοι χρειάζονται αντοχή, είναι τα πνευμόνια της ομάδας», τα εξτρέμ είναι η αποθέωση της ευελιξίας, «μπορούν να ντριμπλάρουν σ' ένα χώρο μικρό όσο ένα μαντίλι!», ο αρχηγός της επίθεσης πρέπει να έχει αίσθηση τακτικής κ.ο.κ.). Ο κάθε θεατής με τις ιδιαιτερότητές του, μπορεί να βρει εδώ μια αντιθετική παλέτα χαρισμάτων που θα του επιτρέψουν να ταυτιστεί με πρόσωπα (ξέρουμε πως οι προτιμήσεις του κοινού για τις βεντέτες διαμορφώνονται από μια διαδικασία σύνθετων ταυτίσεων που αντανακλούν λίγο πολύ τις κοινωνικές ταυτότητες).

(Christian Bromberger, Το ποδοσφαιρικό ματς) Ν

[illegible]

αντανάκλουν

έννοια

[illegible][illegible]

Κείμενο Α΄

– Φρόνιμος είσαι, Κωσταντή, μ' άσκημα απιλογήθης.
Κι α μόγτει, γιε μου, θάνατος, κι α μόγτει, γιε μου, αρρώστια,
κι αν τύχει πίκρα γή χαρά, ποιος πάει να μου τη φέρει;
– Βάλλω τον ουρανό κριτή και τους αγιούς μαρτύρους,

αν τύχει κι έρτει θάνατος, αν τύχει κι έρτει αρρώστια,
αν τύχει πίκρα γή χαρά, εγώ να σου τη φέρω».

Και σαν την ελπντρέψανε την Αρετή στα ξένα,
κι εμπήκε χρόνος δίσεχτος και μήνες οργισμένοι
κι έπεσε το θανατικό, κι οι εννιά αδερφοί πεθάναν,
βρέθηκε η μάνα μοναχή σαν καλαμιά στον κάμπο.

Σ' όλα τα μνημάτα έκλαιγε, σ' όλα μοιρολογιόταν,
 στου Κωσταντίνου το μνημειό ανέσπα τα μαλλιά της.
 «Ανάθεμά σε, Κωσταντή, και μυριανάθεμά σε,
 οπού μου την εξόριζες την Αρετή στα ξένα!
 το τάξιμο που μου 'τάξεις, πότε θα μου το κάμεις;
 Τον ουρανό 'βαλες κριτή και τους αγιούς μαρτύρους,
 αν τύχει πίκρα γή χαρά, να πας να μου τη φέρεις».
 Από το μυριανάθεμα και τη βαριά κατάρα,
 η γης αναταράχθηκε κι ο Κωσταντής εβγήκε.
 Κάνει το σύγνεφο άλογο και τ' άστρο χαλινάρι,
 και το φεγγάρι συντροφιά και πάει να της τη φέρει.

1 α) Ποιος είναι ο ρόλος του όρκου μέσα στο τραγούδι; (4,00%)

β) Σε ποια κατηγορία τραγουδιών ανήκει το παραπάνω απόσπασμα; Να αναφέρετε δύο γνωρίσματα της κατηγορίας αυτής. (Μον. 5)

[illegible]

Ιθάκη Κ. Καβάφη